

**แนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2***
**GUIDELINES FOR ACADEMIC ADMINISTRATION ACCORDING TO
NEW NORMAL OF SCHOOL UNDER NONGKHAI PRIMARY EDUCATION
SERVICE AREA OFFICE 2**

นัตพงษ์ ช่ออั้งชัน

Nattapong Chooangchan

วัลลภา อารีรัตน์

Wallapha Ariratana

มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย

Khon Kean University, Nong Khai Campus, Thailand.

E-mail: lechopan.008@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริง สภาพที่พึงประสงค์และศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรคือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 105 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามคือผู้บริหารและครู จำนวน 272 คน มี 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ทางการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา เก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากสูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ระยะที่ 2 เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 ท่าน เพื่อหาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) วิเคราะห์เนื้อหาแบบอุปนัยโดยการตีความให้เหตุผล สร้างข้อสรุปและนำเสนอโดยการบรรยายแบบความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.34) และมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.87) โดยด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน (PNI Modified = 0.118) ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดวิถีใหม่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา

* Received: 25 November 2022; Revised: 28 December 2022; Accepted: 31 December 2022

ควรดำเนินการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และติดต่อสื่อสารร่วมมือกับผู้ปกครอง/ชุมชนและส่งเสริมด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นลำดับแรก

คำสำคัญ: ความปกติใหม่, การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่, การจัดการศึกษาตามแนวคิดวิถีใหม่

Abstract

This research aims to study the actual and desirable conditions and to study the guidelines of academic management according to the new normal education in Nong Khai Primary Educational Service Area Office 2. The target populations are 105 schools. Respondents were randomly from 272 administrators and teachers in those areas. The data were collected via two phases. Phase I is the questionnaire to study the actual and desirable conditions of the academic management. The quantitative data were collected via these questionnaires with 5-scale setting. The questionnaire's coefficient of validity $\alpha = 0.96$. Data were analyzed by software computer with many types of statistic such as frequency distribution, percentage, mean and standard deviation to get the Priority Needs Index based on the Modified Priority Needs Index ($PN_{I\text{Modified}}$). Phase II is an interviewing 7 educational qualified persons to find out the academic management guidelines according to the new normal education. The Semi-Structured Interview was used in this research. The data were identified as analyze Induction by interpreting, reasoning, summarizing and presented as the lectures.

The result showed that the actual and desirable condition of academic management according to the new normal education, the whole frame is on the high level ($\bar{X} = 4.34$) with the maximum level ($\bar{X} = 4.87$). Data showed the highest essential need value is making cooperation to student's parents and communities ($PN_{I\text{Modified}} = 0.118$), and the lowest essential need value is setting the learning method ($PN_{I\text{Modified}} = 0.098$). In the other hand, the result for the academic management guidelines revealed that the school administrators should take the actions which are 1) Making cooperation and good communication to student's parents and communities by improving the student care system and encouraging the desirable attribute to the learners

Keywords: New Normal, Academic Administration, Academic Management

บทนำ

สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์การและพลเมืองโลก ความผันผวนทางเศรษฐกิจ การเข้าสู่สังคมสูงวัย การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่รวดเร็ว การปรวนแปรของสภาพภูมิอากาศและภาวะโลกร้อน (Global Warming) ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติของโลกมีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลให้องค์การทั้งภาครัฐและเอกชนต่างได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงให้อยู่รอดและแข่งขันได้ เป้าหมายการจัดการศึกษาจึงเปลี่ยนไปจากเดิม มุ่งสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้เรียนและให้ความสำคัญกับสมรรถนะของผู้เรียน ดังนั้นการบริหารจัดการสถานศึกษาจึงต้องการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ ทั้งนี้เพราะวิถีชีวิตและพฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนจะเปลี่ยนไป เทคโนโลยีกลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนรุ่นใหม่ที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และพัฒนางาน บุคลากรในสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้สามารถนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการค้นคว้าพัฒนาตนเอง ขณะเดียวกันผู้บริหารก็ต้องพัฒนาระบบบริหารจัดการโดยใช้เทคโนโลยีเป็นฐาน (Information-based Management) มาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาอีกด้วย แต่ทั้งนี้การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้จำเป็นต้องมีแผนการจัดการที่ชัดเจน เช่นเดียวกันกับการวางโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานและการพัฒนาบุคลากรไปพร้อม ๆ กัน (สำนักคณะกรรมการงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558)

การบริหารสถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ มีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่เป็นเพียงส่วนสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจะต้องให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร กิจกรรมการบริหารงานวิชาการเปลี่ยนแปลงไปตามสาระสำคัญของหลักสูตรและนโยบายการบริหารของหน่วยงาน การดำเนินงานกิจกรรมทางวิชาการ ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ถือเป็นความจำเป็นที่คณะครูทีมงาน ต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร ร่วมแสดงความคิดเห็น วางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ ติดตามตรวจสอบ และประเมินผล ทั้งนี้เพื่อประสิทธิภาพและผลสำเร็จของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

เมื่อวิกฤตการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอกแรกเริ่มคลี่คลายลง หลาย ๆ ภาคส่วนเริ่มให้ความสำคัญกับวิถีชีวิตมนุษย์แบบใหม่ เพื่อความอยู่รอดปลอดภัย ภายใต้การดูแลสุขภาพและสุขอนามัย คำว่า “ความปกติใหม่” “ตามแนวคิดวิถีใหม่” หรือ “New Normal” เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการปรับตัวครั้งใหญ่ทั่วโลกและในประเทศไทย โดยเฉพาะการจัดระบบการศึกษา การเปิดและปิดโรงเรียนที่ทำให้ทั้งภาคนโยบาย โรงเรียน ครู และนักเรียนต้องหันมาสนใจวิธีการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะใช้การเรียนการสอนทางไกล เมื่อภาวะโควิด-19 ผ่อนคลายไปบ้าง การเรียนรู้ทางไกลและการใช้เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้จึงกลายเป็นความปกติใหม่ของการศึกษาไทย การเรียนทางไกลและการเรียนออนไลน์จะยังไม่ใช้ “ความปกติใหม่” แต่อาจเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีของครู การจัดการ

เรียนทางไกลและการเรียนออนไลน์ที่ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพสูงสำหรับผู้เรียนทุกคน ต้องพึ่งพาหลายปัจจัย ทั้งความพร้อมด้านเทคโนโลยี ความพร้อมของครูในการจัดการเรียนการสอนแบบใหม่และความพร้อมของครอบครัวและนักเรียนในการเรียนรู้ สิ่งที่สำคัญคือการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้การบริหารวิชาการเป็นศูนย์กลางของการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา ควบคู่กับการจัดการสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย ทั้งภายในและนอกโรงเรียน สถานศึกษาจึงต้องปฏิบัติงานร่วมมือกับชุมชนผู้ปกครอง คณะครูและนักเรียน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างจริงจัง ดังนั้น จึงเป็นความท้าทายของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องปรับปรุงการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาในโรงเรียน การหาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนในยุคการปรับตัวครั้งใหญ่ในประเทศไทย ให้จัดการศึกษาเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน พร้อมทั้งให้ครูมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิถีใหม่

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อให้ได้สารสนเทศนำไปใช้ในการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ทางการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

ขอบเขตที่ศึกษา

1. **ด้านเนื้อหา** การศึกษาครั้งนี้มุ่งสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ได้จากการสังเคราะห์งานวิจัยประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การวัดและประเมินผล 4) การนิเทศการศึกษาและการพัฒนาครู 5) การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา และ 6) การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน
2. **ด้านเวลา** ระยะเวลาในการศึกษา คือระหว่างเดือน ธันวาคม 2563 ถึง พฤษภาคม 2564

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 927 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 272 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ตามขนาดโรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างถึงใน ประสพชัย พสุนนท์, 2557)

2. เครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยศึกษาแนวทางและสร้างขึ้นโดยเครื่องมือเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ (New Normal) ขอบข่ายงานวิชาการ 6 ด้าน เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหา เป็นแบบมาตราประเมินค่าระดับการปฏิบัติ (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.80–1.00 และค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Cronbach's alpha coefficient; α) ของแบบสอบถามเป็นทั้งฉบับเท่ากับ 0.967

3. การวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์ในตอนที่ 2 ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามขอบข่าย รายข้อและรวมทุกด้านโดยพิจารณาจากคะแนน เลขคณิตค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554) การจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นเรียงจากมากไปหาน้อย ใช้วิธี Priority Need Index ($PNI_{Modified}$) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558)

ระยะที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

ผู้วิจัยได้นำข้อค้นพบที่ได้จากระยะที่ 1 มาสรุปเพื่อร่วมกำหนดประเด็นข้อคำถาม โดยเรียงลำดับความสำคัญตามค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และนำมากำหนด (ร่าง) แนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา จากนั้นผู้วิจัยสร้างคู่มือการแบบสัมภาษณ์ เพื่อจะนำไปใช้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้บริหาร ศึกษาพิเศษ และนักวิชาการระดับอุดมศึกษา จำนวน 7 คน

2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ เครื่องมือวิจัยคือ ข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในระยะที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยนำข้อความอนุเคราะห์จากกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ โดยจัดแบ่งรูปแบบการสัมภาษณ์ 2 แบบ ซึ่งมีทั้งการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล (Individual Interview) และสัมภาษณ์ผ่านระบบออนไลน์ (Line) ดำเนินการเก็บข้อมูลในรูปแบบการจดบันทึก

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 สามารถสรุปผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ข้อ ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษาและการจัดลำดับความต้องการจำเป็น

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา จำนวน 272 คน โดยจำแนกแต่ละด้านตามกรอบแนวคิดการวิจัย 6 ด้าน วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดลำดับความต้องการจำเป็นของข้อมูล (PNI_{Modified}) ปรากฏดังแสดงในตารางที่ 1

การบริหารงานวิชาการตาม แนวคิดวิถีใหม่ใน สถานศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ
	$\bar{X}$	S. D.	แปลผล	$\bar{X}$	S. D.	แปลผล		
ด้านที่ 1 ด้านการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา	4.3 4	.56 4	มาก	4.9 0	.18 1	มากที่สุด	0.108	4
ด้านที่ 2 ด้านการจัดการ เรียนการสอนตามแนวคิดวิถี ใหม่	4.4 2	.57 8	มาก	4.9 0	.18 8	มากที่สุด	0.098	6
ด้านที่ 3 ด้านการประเมินผล การเรียนรู้	4.3 5	.61 9	มาก	4.9 0	.19 5	มากที่สุด	0.113	2
ด้านที่ 4 ด้านการนิเทศ การศึกษาและพัฒนาครู	4.3 1	.63 5	มาก	4.8 4	.21 7	มากที่สุด	0.110	3
ด้านที่ 5 ด้านการใช้ เทคโนโลยีทางการศึกษา	4.3 4	.57 5	มาก	4.8 6	.24 1	มากที่สุด	0.107	5

การบริหารงานวิชาการตาม แนวคิดวิถีใหม่ใน สถานศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับ
	$\bar{X}$	S. D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S. D.	แปลผล		
ด้านที่ 6 ด้านการสร้างความ ร่วมมือกับผู้ปกครองและ ชุมชน	4.3 0	.69 4	มาก	4.8 7	.24 0	มากที่สุด	0.118	1
รวม	4.3 4	.54 2	มาก	4.8 7	.15 7	มากที่สุด	-	-

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาสภาพที่เป็นจริงของการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.34) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิถีใหม่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$ = 4.42) และด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}$ = 4.30)

2. แนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา สรุปประเด็นสำคัญดังนี้ 1) **ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน** สถานศึกษาควรปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเชิงรุก เพื่อประชาสัมพันธ์และติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับผลการเรียนและปัญหาด้านอื่น ๆ 2) **ด้านการประเมินผลการเรียนรู้** ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล และติดตามให้ครูใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และเน้นการประเมินตามสภาพจริง 3) **ด้านการนิเทศการศึกษาและพัฒนาครู** ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายหรือจัดทำข้อตกลงร่วมกับครู (MOU) โดยกำหนดให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียน แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อติดตามและให้ความช่วยเหลือครู แลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการจัดการศึกษา วางแผน ดำเนินงาน ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและสร้างแรงจูงใจ 4) **ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา** ผู้บริหาร ครู และชุมชน/กรรมการสถานศึกษา เข้าร่วมประชุมเพื่อสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญและจำเป็นในการสร้างหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบูรณาการทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 5) **ด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา** ผู้บริหารควรสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ครูและผู้เรียนเข้าถึงแหล่งความรู้ที่หลากหลาย 6) **ด้านการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิถีใหม่** ผู้บริหารควรจัดการอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมวางแผนกับครูเพื่อพัฒนาการสอนที่เน้น Active Learning และเทคนิคการสอนที่หลากหลาย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงของการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.34) โดยด้านการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิถีใหม่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.42) ทั้งนี้ เพราะนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2565 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกในศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) ผู้สอนจึงต้องเป็นครูยุคใหม่ที่มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความถนัดและความแตกต่างของผู้เรียน และสถานศึกษาโดยผู้บริหารประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง เพื่อติดตามผลการเรียนรู้ และสุขภาพผู้เรียนโดยเฉพาะในภาวะวิกฤติ COVID 19 ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในภาวะปกติใหม่ (New Normal) สอดคล้องกับไพศาล สุวรรณน้อย (2563) ที่กล่าวว่าแนวคิดวิถีใหม่ทางการเรียนรู้ (New normal Learning) เป็นความปกติใหม่ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีช่องทางและพื้นที่ของการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้น ใช้ศักยภาพในการเรียนรู้ของตนเองได้มากขึ้น ภายใต้การมีวินัยในตนเอง ทำให้ผู้สอนต้องเรียนรู้และปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพวิถีใหม่

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์หรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดในอนาคต โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิถีใหม่ และการประเมินผลการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.90) และด้านการนิเทศการศึกษาและพัฒนาครู มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X}$ = 4.84) ทั้งนี้ เนื่องจากกระบวนการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและการนำสู่ห้องเรียนเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารงานวิชาการที่ต้องดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิถีใหม่หรือ New Normal ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในภาวะ New Normal เน้นการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online) หรือผ่านโทรทัศน์ (On-Air) ในระบบดิจิทัล หรือเรียนในชั้นเรียน (On-Site) เป็นต้น ส่งผลต่อระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนแนวคิดการประเมินผลการเรียนรู้ จึงทำให้ความต้องการผู้บริหารและครูมีความคาดหวังในอนาคตที่พึงประสงค์ด้านนี้ อยู่ในระดับมากที่สุด (ณิชา พิทยาพงศกร, 2020; ไพศาล สุวรรณน้อย, 2563) นอกจากนี้ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเน้นย้ำให้สถานศึกษากำกับติดตามการปฏิบัติงานการเรียนการสอนในภาวะวิกฤติ พร้อมกำกับติดตามการปฏิบัติงานของครู โดยคำนึงถึงความหลากหลายของรายวิชาและเนื้อหา ลดข้อจำกัดเรื่องเวลาสถานที่ และโอกาสการอยู่ร่วมกันอย่างใกล้ชิดของนักเรียน เพื่อสร้างระยะห่างในการอยู่ร่วมกัน และการสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบ New Normal พร้อมทั้งอาจจัดทำคู่มือในการเรียนให้กับพ่อแม่ เพื่อการสื่อสารที่เข้าใจตรงกันเมื่อต้องเรียนระบบออนไลน์ ดังนั้น สถานศึกษาต้องส่งเสริม

ปรับปรุงระบบเครือข่าย Internet และ wifi ในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความสะดวกสำหรับครู นักเรียน หรือผู้ปกครอง ในการใช้งาน การติดต่อสื่อสาร และการสืบค้นข้อมูล สอดคล้องกับอาคม มาตา (2564) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ อำนวยความสะดวกให้ครูด้านต่าง ๆ และเปลี่ยนประสบการณ์ และอุปสรรคที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยี เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การบันทึกข้อมูลผ่าน Google form การจัดทำแผนที่บ้านของนักเรียนโดย Google map หรือ การทำ QR Code สำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้บริหารกับครู ผู้บริหารกับผู้ปกครองและชุมชนหรือครูกับผู้ปกครองรวมทั้งกำหนดรูปแบบการวัดและประเมินผลผู้เรียนสอดคล้องกับภาวะการณ์จัดการเรียนรู้แบบ new normal และรายงานผลการเรียนรู้ต่อที่ประชุมโรงเรียนและแก้ไขปัญหาาร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง และควรนำระบบการนิเทศมาใช้ร่วมกับการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และการเพิ่มศักยภาพครูในการนำเทคโนโลยีและดิจิทัลมาใช้ในห้องเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของชิโรบล วรรณธนะ (2562) พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการ คือการจัดระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเป้าหมาย การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน มีวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอหลากหลายและทันสมัยตามต้องการ และการติดต่อประสานงานต่าง ๆ จะช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในยุค 4.0

สำหรับด้านการการนิเทศการศึกษาและพัฒนาครูมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.84$) ทั้งนี้ เนื่องจากผู้บริหารและครูร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอนน้อย ทั้งนี้ เนื่องจากภาวะการระบาดของโรคโควิด-19 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายให้ปรับการรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย จึงทำให้ครูต้องได้รับการรับการพัฒนาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในชั้นเรียน และผู้บริหารควรกำกับติดตามให้ความช่วยเหลือครูผ่านกระบวนการ การสอนงาน (Coaching) ภายใต้ระบบการนิเทศภายใน สอดคล้องนโยบายการพัฒนาสถานศึกษาและพัฒนาครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่ต้องพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิบัติการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ วีระเดช มณีนิพ (2564) กล่าวว่า “...การนิเทศควรมีการจัดการนิเทศออนไลน์ โดยใช้แอปพลิเคชันที่หลากหลาย โดยมีผู้บริหารเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยครู ชุมชน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วม อาจมีการนิเทศแบบ coaching เพื่อเติมเต็มความรู้ความสามารถแบบลึกซึ้ง และเปิดโอกาสให้ครูนำเสนอผลงานนักเรียนเพื่อให้ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชนได้รับรู้ เพื่อนะข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาพัฒนาเรื่องการจัดการเรียนการสอน โดยมีผู้บริหารคอยอำนวยความสะดวก...”

2.2 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา มี PNI Modified อยู่ระหว่าง 0.181-0.098) ด้านที่ต้องการพัฒนาสูงสุดคือด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง และชุมชน (PNI Modified = 0.118) รองลงมาคือด้านด้านการประเมินผลการเรียนรู้ (PNI Modified = 0.113) และด้านการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิถีใหม่ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (PNI Modified = 0.098)

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า ความต้องการในการพัฒนาด้านการสร้างร่วมมือกับ ผู้ปกครองและชุมชนสูงสุด เนื่องจากจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด New Normal เน้นการจัดการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบที่นำ เทคโนโลยีและดิจิทัลมาใช้ ในการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้รายบุคคล เพิ่ม ความยืดหยุ่นของเวลาเรียน และการเลือกรูปแบบการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอดคล้องกับภาวะ คุกคามของ COVID 19 รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ของครูผ่านการกำหนดชั่วโมงการเรียนรู้ผ่านจอและ เน้นการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับเด็กแต่ละช่วงวัย เพื่อความปลอดภัย และเน้นการเว้น ระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) เช่น การสอนแบบออนไลน์ (Online)/ออฟไลน์ (Offline) เป็น ต้น สถานศึกษาจึงต้องออกแบบและตรวจสอบติดตามการเรียน อีกทั้งพิจารณาถึงการกำกับติดตาม ช่วยเหลือครู รวมถึงการประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ผู้ปกครองหรือชุมชน ในการดูแลบุตรธิดา เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการดูแลด้านสุขภาพอนามัย (ณิชา พิทยาพงศกร, 2563) สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของกุสุตา ภูเงิน (2560) ที่เสนอแนะว่า เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูควรสร้างร่วมมือและติดต่อสื่อสารในการพัฒนางานวิชาการ เพื่อสร้าง ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน และใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการแห่งการเรียนรู้ร่วมกับ ชุมชนส่งผล ให้เกิดความเข้าใจของทั้งสองฝ่าย ที่จะร่วมมือกันจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตาม วิสัยทัศน์ร่วมกัน

2.3 แนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา สรุปประเด็น สำคัญ ดังนี้

1) ด้านการสร้างร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน สถานศึกษาควรปรับปรุงระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนเชิงรุก เพื่อประชาสัมพันธ์และติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง เกี่ยวกับผลการเรียนและ ปัญหาด้านอื่น ๆ เช่น สุขภาพในช่วงภาวะวิกฤติ เป็นต้น และควรศึกษาจัดกิจกรรม/แผนงาน ร่วมมือกับ ผู้ปกครอง/ชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ และส่งเสริมด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้เรียน

2) ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล และติดตามให้ครูใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และเน้นการประเมินตามสภาพจริง เช่น การสังเกต แบบทดสอบ แฟ้มสะสมงาน การบันทึก เป็นต้น ผู้บริหารและครูร่วมกันพัฒนาเครื่องมือวัดและ ประเมินผลที่หลากหลาย จัดเตรียมเครื่องมือการประเมินต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ และยกระดับการประเมิน เพื่อการพัฒนาภายใต้การทำงานร่วมกันระหว่างนักเรียน ผู้ปกครองและครูและกำกับติดตามตรวจสอบ และการรายงานผลการเรียนรู้

3) ด้านการนิเทศการศึกษาและพัฒนาครู ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายหรือจัดทำข้อตกลง ร่วมกับครู (MOU) โดยกำหนดให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อ ติดตามและให้ความช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนรู้ และนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือจาก

ผลกระทบภาวะวิกฤติ COVID 19 เช่น ผลการเรียนรู้ สุขภาพ ความขาดแคลนที่ส่งผลต่อผู้เรียน เป็นต้น แนวคิดวิถีใหม่ ร่วมกับครูแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการจัดการศึกษา วางแผน ดำเนินงาน ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและสร้างแรงจูงใจ และผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิถีใหม่

4) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู และชุมชน/กรรมการสถานศึกษา เข้าร่วมประชุมเพื่อสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญและจำเป็นในการสร้างหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และบูรณาการทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารและครูควรจัดอบรมประชุมวางแผนเพื่อให้ครูพัฒนาการเรียนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ และหลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online) หรือผ่านโทรทัศน์ (On-Air) ในระบบดิจิทัล หรือเรียนในชั้นเรียน (On-Site) เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ในภาวะ New Normal และร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์และจิตสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม ภายใต้แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และผู้บริหารควรจัดให้มีการกำกับติดตาม และส่งเสริมการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดทำรายงานผล

5) ด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา ผู้บริหารควรสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ครูและผู้เรียนเข้าถึงแหล่งความรู้ที่หลากหลาย มีการจัดเตรียมทรัพยากรการเรียนรู้สำหรับการเรียนรู้ในแต่ละ Platform และวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกช่องทางการเรียนรู้ของตนเอง ภายใต้การดูแลจากครูผู้สอนและพัฒนาระบบเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้และส่งเสริมการดำเนินงานในวงจรคุณภาพ PDCA

6) ด้านการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิถีใหม่ ผู้บริหารควรจัดการอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการ ร่วมวางแผนกับครูเพื่อพัฒนาการสอนที่เน้น Active Learning และเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนรู้สอดแทรกการคิดวิเคราะห์ การใช้เทคนิคการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ Project-based & Problem-based Learning เป็นต้น จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาชีพภายในโรงเรียน (PLC: Professional Learning Community) แบ่งตามระดับชั้นเรียนและครอบคลุมกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลของการจัดกระบวนการเรียนรู้ สภาพปัญหา ความสำเร็จและการแก้ไขเพื่อการพัฒนาในครั้งต่อไป และผู้บริหารควรสร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาร่วมกับผู้บริหารและชุมชน เพื่อกำกับติดตามผลการเรียนรู้ และสุขภาพของผู้เรียน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิถีใหม่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ใน ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน มีความต้องการจำเป็นในการ

พัฒนาสูงสุดเป็นอันดับแรก แนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ใน ทั้ง 6 ด้าน คือ **ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน** สถานศึกษาควรปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเชิงรุกเพื่อประชาสัมพันธ์และติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง เกี่ยวกับผลการเรียนและปัญหาด้านอื่น ๆ เช่น สุขภาพในช่วงภาวะวิกฤติ จัดกิจกรรม/แผนงาน ร่วมมือกับผู้ปกครอง/ชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ และส่งเสริมด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน **ด้านการประเมินผลการเรียนรู้** ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล และติดตามให้ครูใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และเน้นการประเมินตามสภาพจริง ร่วมกับครูจัดเตรียมเครื่องมือการประเมินต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ และยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนาภายใต้การทำงานร่วมกันระหว่างนักเรียน ผู้ปกครองและครู พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลายและกำกับติดตามตรวจสอบและการรายงานผลการเรียนรู้ **ด้านการนิเทศการศึกษาและพัฒนา** ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายหรือจัดทำข้อตกลงร่วมกับครู (MOU) โดยกำหนดให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อติดตามและให้ความช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนรู้และนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือจากผลกระทบภาวะวิกฤติ COVID 19 เช่น ผลการเรียนรู้ สุขภาพ ความขาดแคลนที่ส่งผลกระทบต่อผู้เรียน เป็นต้น สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิถีใหม่ ร่วมกับครูร่วมวางแผน ดำเนินงาน ปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการนิเทศแบบกัลยาณมิตรและสร้างแรงจูงใจ **ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา** ผู้บริหาร ครู และชุมชน/กรรมการสถานศึกษา ควรร่วมประชุมเพื่อสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญและจำเป็นในการสร้างหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและบูรณาการทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมประชุมวางแผน เพื่อให้ครูพัฒนาการเรียนที่เน้นการคิดวิเคราะห์ และหลากหลายรูปแบบ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online) หรือผ่านโทรทัศน์ (On-Air) ในระบบดิจิทัล หรือเรียนในชั้นเรียน (On-Site) เพื่อตอบสนองการเรียนรู้ในภาวะ New Normal ส่งเสริมการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และจัดทำรายงานผล **ด้านการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา** ผู้บริหารควรสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ครูและผู้เรียนเข้าถึงแหล่งความรู้ที่หลากหลาย จัดเตรียมทรัพยากรการเรียนรู้สำหรับการเรียนรู้ในแต่ละ Platform วิธีการที่จะช่วยทำให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกช่องทางการเรียนรู้ของตนเองภายใต้การดูแลจากครูผู้สอน พัฒนาระบบเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้และส่งเสริมการดำเนินงานในวงจรคุณภาพ PDCA และ **ด้านการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิถีใหม่** ผู้บริหารควรจัดการอบรมประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมวางแผนกับครูเพื่อพัฒนาการสอนที่เน้น Active Learning และเทคนิคการสอนที่หลากหลาย จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาชีพภายในโรงเรียน (PLC: Professional Learning Community) แบ่งตามระดับชั้นเรียนและครอบคลุมกลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลของการจัดกระบวนการเรียนรู้ สภาพปัญหา ความสำเร็จและการแก้ไขเพื่อการพัฒนาในครั้งต่อไป สร้างเครือข่ายการจัดการศึกษาร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อกำกับติดตามผลการเรียนรู้และสุขภาพของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน พบว่า สถานศึกษาควรปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเชิงรุก เพื่อประชาสัมพันธ์และติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับผลการเรียนและปัญหาด้านอื่น ๆ เช่น สุขภาพในช่วงภาวะวิกฤติ เป็นต้น ควรจัดกิจกรรม/แผนงาน ร่วมมือกับผู้ปกครอง/ชุมชน เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ และส่งเสริมด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลและติดตามให้ครูใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริง ควรเตรียมเครื่องมือการประเมินต่างๆ ที่มีคุณภาพ ยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนาภายใต้การทำงานร่วมกันระหว่างนักเรียน ผู้ปกครองและครู ร่วมกันพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลาย กำกับติดตามตรวจสอบและการรายงานผลการเรียนรู้

3. ด้านการนิเทศการศึกษาและพัฒนาครู พบว่า ผู้บริหารควรกำหนดนโยบายหรือจัดทำข้อตกลงร่วมกับครู (MOU) โดยกำหนดให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อติดตาม ให้ความช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนรู้และนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือจากผลกระทบภาวะวิกฤติ COVID 19 เช่น ผลการเรียนรู้ สุขภาพ ความขาดแคลนที่ส่งผลกระทบต่อผู้เรียน เป็นต้น สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดวิถีใหม่ ร่วมกับครูวางแผน ดำเนินงานปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ผ่านกระบวนการนิเทศแบบกัลยาณมิตร สร้างแรงจูงใจและแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสะท้อนผลการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรนำกรอบการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ทั้ง 6 ด้านไปศึกษาแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อให้ได้แนวปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ เป็นประโยชน์สำหรับสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันนำไปใช้

2. ควรมีการศึกษาและพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนและกำกับติดตาม การดำเนินงานตามนโยบายการบริหารวิชาการในสถานศึกษาในสภาวะการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- ชิโรบล วรรณระนะ. (2562). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน *ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณิชา พิทยาพงศกร. (2563). *New Normal ของการศึกษาไทยคืออะไร เมื่อการเรียนทางไกลไม่ใช่คำตอบ*. เรียกใช้เมื่อ 18 พฤษภาคม 2563 จาก <https://tdri.or.th/2020/05/desirable-new-normal-for-thailand-education>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่9). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ประสพชัย พสุนนท์. (2557). การกำหนดขนาดตัวอย่างตามแนวทาง Krejcie and Morgan (1970) ในการวิจัยเชิงปริมาณ. *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์*. 7(2), 112-120
- ไพศาล สุวรรณน้อย. (2563). *การเปลี่ยนวิถีใหม่ทางการศึกษา*. ค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2563, จาก <https://edu.rmu.ac.th/>
- ภูสุตา ภูเงิน. (2560). แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดสานพลัง ประชา รัฐ ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. *Educational Management and Innovation Journal*. 2 (1), 20 -37.
- วีระเดช มณีนพ. (6 พ.ค. 2564). *แนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา*. (นายนิติพงษ์ ช่ออั้งชัน, ผู้สัมภาษณ์)
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 . (มปป.). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 4 ปี (พ.ศ.2562-2565)* เรียกใช้เมื่อ 15 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.smart.nongkhai2.go.th/planedu>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2558). *รายงานผลการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ 3 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 / สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *นโยบายสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ พ.ศ. 2564- 2565*. เรียกใช้เมื่อ 10 พฤษภาคม 2564, จาก <https://www.obec.go.th/>
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น = Needs assessment research*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อาคม มาตา. (5 พ.ค. 2564). *แนวทางการบริหารงานวิชาการตามแนวคิดวิถีใหม่ในสถานศึกษา*. (นายนิติพงษ์ ช่ออั้งชัน, ผู้สัมภาษณ์)